

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 85/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2021/615>

Materiál v pripomienkovom konaní do 18.11.2021

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR na základe Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na mesiace jún až december 2021

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Zámerom návrhu zákona je predovšetkým zefektívnenie činnosti inšpektorátov práce a to tým, že sa vypustí podmienka odbornej spôsobilosti hlavného inšpektora práce a dĺžka odbornej praxe, a výber vhodných kandidátov sa bude zameriavať na ich manažérske schopnosti. Ďalej sa navrhuje doplniť kogentné obsahové náležitosti protokolu o výsledku inšpekcie práce o poučenie o možnosti podať správnu žalobu voči protokolu v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku.

Zároveň sa precizujú niektoré ustanovenia zákona a vychádzajúc z potrieb aplikačnej praxe orgánov verejnej moci sa ustanovuje, čo sa považuje za dátum zistenia porušenia zákazu nelegálneho zamestnávania, pričom sa aj v osobitných predpisoch ustanovuje jednotná podmienka, a to, že nebolo zistené porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania. Uvedená zmena tak pomôže odstrániť výkladové problémy vyskytujúce sa v aplikačnej praxi orgánov verejnej moci.

Postoj RÚZ k materiálu

Systém implementácie súhrn spoločných pravidiel, postupov a činností, ktoré sa uplatňujú pri vykonávaní Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky. RÚZ k návrhu predkladá nasledovné zásadné pripomienky smerujúce k skráteniu lehoty, vyjasneniu kompetencií a skvalitneniu hodnotiaceho procesu, tak aby sa dalo zabezpečiť efektívne čerpanie prostriedkov.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k čl. I – vloženie nového novelizačného bodu

V Čl. I navrhujeme vložiť nový bod v znení:

„V § 6, ods. 1 písm. a) znie:

„a) riadi a kontroluje inšpektoráty práce a zjednocuje a racionalizuje pracovné metódy inšpektorov práce; kontrolná funkcia spočíva aj v kontrole odborných aspektov inšpekcie práce, inšpekčných úkonov a ostatných úkonov činnosti inšpektorátov práce.

Odôvodnenie:

Nemôžeme súhlasiť so stanoviskom MPSVR, že súčasný stav v uvedenej oblasti je uspokojivý. Súčasný stav nadriadenosti – podriadenosti nie je preukázateľne funkčný. NIP preukázateľne nereaguje na niektoré pochybenia a odmieta ich riešenie. Príslušné podklady sme preukázali a preukážeme. Cieľom návrhu je precizovanie znenia ustanovenia. NIP ako nadriadený orgán je a musí byť zodpovedný aj za odbornú časť práce podriadených organizačných zložiek.

2. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V Čl. I navrhujeme vložiť nový bod v znení:

„V § 13 sa dopĺňa nový odstavec (3), ktorý znie:

Republiková únia zamestnávateľov je členom:

(3) V prípade zistenia porušenia ustanovení podľa § 2 ods.1 písm. a) bod 4. spôsobeného v dôsledku evidentného administratívneho pochybenia zamestnávateľa, inšpektor určí lehotu na jeho bezodkladné odstránenie. Túto skutočnosť uvedie do protokolu. Po odstránení administratívneho pochybenia zamestnávateľa v stanovenej lehote inšpektor práce vypracuje nový protokol, kde sa už predmetné porušenie neuvádza."

V Čl. XIII sa bodka nahrádza čiarkou a dopĺňa sa:

„okrem ustanovení Čl. I bod 9., ktorý nadobúdajú účinnosť 1. mája 2022."

Odôvodnenie:

Cieľom navrhovanej úpravy je zabránenie perzekuovania (stíhania) spoločností za administratívne chyby, ktoré nie sú spôsobené úmyselne v prípade, že sa táto administratívna chyba v stanovenej lehote odstráni. Z našich skúseností môžeme usudzovať, že slovenskí dopravcovia sa snažia vykonávať podnikateľskú činnosť na základe platných právnych predpisov. Avšak aj pri najlepšom úmysle sa môže vyskytnúť chyba, a preto si nemyslíme, že administratívne pochybenia, ktoré sa vyskytnú a nie sú v spoločnosti pravidlom by mali viesť k sankciám, prípadne k tomu, že spoločnosť by si niesla nálepku „nelegálny zamestnávateľ".

3. Pripomienka k čl. I., novelizačný bod 9, v časti §14, odsek 1 písm. I)

Poučenie o možnosti podať správnu žalobu je iba reflexia na už dlhšie existujúci právny stav - oprávnenie kontrolovaného subjektu napadnúť protokol IP na príslušnom správnom súde. V tejto veci je možné teoreticky uvažovať napr. o „otvorení" tejto možnosti, teda nie len na protokoly, „ktorými sú alebo môžu byť priamo dotknuté práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti" kontrolovaného subjektu.

Je to podnet pre sústavu NIP v nadväznosti na našu požiadavku k § 14 ods. 3 písmeno I) – či je pripravená na zahŕňovanie súdneho systému aj každou maličkosťou a podaniami, ktorých riešenie je nekomplikované a jednoducho riešiteľné, keby korektne fungoval systém kontroly (naša pripomienka k § 6 ods. 1 písm. a). Môže to vytvoriť aj obraz o odbornosti a postupoch IP v sústave súdov.

4. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 10

Uvedené ustanovenie navrhujeme doplniť nasledovne:

Alternatíva 1

V uvedenom ustanovení sa slová „v ktorom uvedie alebo ku ktorému pripojí toto vyjadrenie a svoje stanovisko k nemu; dodatok k protokolu je súčasťou protokolu," nahradia slovami „v ktorom bude uvedené, alebo ku ktorému pripojí toto vyjadrenie a stanovisko k nemu; dodatok k protokolu podpisuje vedúci zamestnanec inšpektorátu práce; dodatok ku protokolu je súčasťou protokolu,"

Alternatíva

Uvedené ustanovenie navrhujeme doplniť o nasledovné odseky

() Námietky k zisteným porušeniam predpisov resp. záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv, príp. k ďalším skutočnostiam uvedeným v protokole (ďalej len „kontrolné zistenia") môže kontrolovaný zamestnávateľ alebo kontrolovaná fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom (ďalej len „kontrolovaný subjekt"), podať na inšpektorát práce v lehote 15 dní odo dňa doručenia protokolu.

() Námietky sa podávajú písomne, musí z nich byť zrejmé, proti akým kontrolným zisteniam smerujú, a musia byť odôvodnené.

() Ak námietkam nevyhovie inšpektor práce, ktorý vykonal inšpekciu práce v lehote 7 dní odo dňa ich doručenia, je povinný postúpiť ich v lehote 30 dní odo dňa ich doručenia na vybavenie príslušnému riaditeľovi inšpektorátu práce, ktorý im vyhoví, čiastočne vyhoví, alebo ich zamietne, o čom vyhotoví dodatok k protokolu. V zvlášť zložitom prípade môže príslušný riaditeľ inšpektorátu práce lehotu na vybavenie námietsk predĺžiť o 30 dní. O tomto predĺžení lehoty vopred upovedomí kontrolovaný subjekt.

() Námietky, z ktorých nie je zrejmé, proti akému kontrolnému zisteniu smerujú, alebo námietky, pri ktorých chyba odôvodnenie, príslušný riaditeľ inšpektorátu práce zamietne ako nedôvodné. Príslušný riaditeľ inšpektorátu práce zamietne aj námietky podané oneskorene alebo neoprávnenou osobou.

() Až do vybavenia námietok (doručenia dodatku k protokolu kontrolovanému subjektu) nie je možné začať s kontrolovaným subjektom správne konanie o uložení sankcie alebo ukladať mu opatrenia na nápravu v priamej súvislosti so skutočnosťami obsiahnutými v protokole.

Odôvodnenie:

Jedná sa o opakovanú a oprávnenú požiadavku zo strany zamestnávateľov, ktorá vyplýva z praxe a reaguje na opakované postupy inšpektorov, má obmedziť svojvoľný postup súvisiaci s dodržiavaním zákonnosti. Nadriadený orgán, NIP, preukázateľne nerieši túto problematiku v zmysle § 6 ods.1 písm. a)

O tom, že zmena je možná, svedčí aj to, že predmetná požiadavka RÚZ bola zaradená MPSVR do legislatívneho procesu už v roku 2020. Potom v procese schvaľovania rezort negoval vlastný návrh.

Zdroj:

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2021/615>